

SYLABUSDOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2026
(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne
Kod przedmiotu*	NZOS-GiPg
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych, Instytut Nauk o Zdrowiu,
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok, V semestr
Rodzaj przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr n. med. Barbara Gugała
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	wykład - dr n. med. Barbara Gugała ćwiczenia - dr n. med. Barbara Gugała ZP w CSM - dr n. med. Barbara Gugała, dr n.o zdr. Bogusława Kaczor - Pyter kształcenie praktyczne ZP, PZ- osoby pracujące na stanowisku pielęgniarki w poszczególnych jednostkach gdzie realizowane są zajęcia

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
5	15/10	15				70	80	10/15	8

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

1. Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii i patologii
2. Podstawy Pielęgniarstwa
3. Farmakologia
4. Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie studentom niezbędnej wiedzy dotyczącej specyfiki wieku starczego, procesu starzenia się w aspekcie bio-psycho-społeczno-ekonomicznym, zasad sprawowania opieki nad osobami starszymi, pielęgnowania osób w wieku geriatrycznym
C2	Przygotowanie studenta do zadań z zakresu samodzielnego diagnozowania, planowania, realizacji i oceny sytuacji osób starszych w środowisku zamieszkania, instytucji opiekuńczej oraz w warunkach szpitalnych
C3	Samodzielnego planowania i organizowania opieki pielęgniarstwa nad osobami starszymi niezależnie od sytuacji zdrowotnej i miejsca pobytu podopiecznego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Student zna i rozumie		
EK_01	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	D.W2.
EK_02	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym.	D.W3.
EK_03	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia;	D.W4.
EK_04	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W7.
EK_05	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;	D.W9.
EK_06	zasady organizacji opieki specjalistycznej geriatrycznej	D.W10.
EK_07	etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;	D.W11.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_o8	narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;	D.W12.
Student potrafi		
EK_o9	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	D.U1.
EK_10	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i	D.U2.
EK_11	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	D.U21.
EK_12	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie	D.U22.
Student jest gotów do		
EK_13	kierowania się dobrem pacjenta, szanować godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazywać zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i	K_K01
EK_14	przestrzegania praw pacjenta ;	K_K02
EK_15	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegać wartości i powinności moralne w opiece nad	K_K03
EK_16	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K_K04
EK_17	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K_K05
EK_18	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje	K_K06

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne	Geriatrya – Klinika
1.	Demografia starzenia i jej uwarunkowania.
2.	Wprowadzenie do gerontologii. Starzenie fizjologiczne, patologiczne. Teorie starzenia się człowieka
3.	System opieki geriatrycznej w Polsce , COG
4.	Funkcjonalna ocena pacjenta geriatrycznego jako podstawa zespołowej oceny geriatrycznej – instrumenty oceny.
5.	Odmiennosc przebiegu chorób układu pokarmowego u osób starszych
6.	Odrębnosci przebiegu chorób układu nerwowego- choroba Parkinsona i choroby naczyniowe.
7.	Choroby narządu ruchu –osteoporoza, choroby zwyrodnieniowe i zapalne.
8.	Odrębnosci przebiegu chorób układu moczowego - zakażenia, odwodnienie, nietrzymanie moczu. stolca.
9.	Schorzenia układu oddechowego w starości.
10.	Odrębnosci przebiegu chorób układu krążenia.
11.	Schorzenia cywilizacyjne wieku geriatrycznego
12.	Farmakoterapia wieku podeszłego i zespół jatrogenny.

Pielęgniarstwo geriatryczne
1. Sytuacja zdrowotna osób starszych w Polsce
2. Zindywidualizowana opieka pielęgniarska, specyfika pielęgniarstwa geriatrycznego z uwzględnieniem elementów projektowania uniwersalnego
3. Wybrane modele opieki geriatrycznej na świecie
4. Potrzeby ludzi starszych i źródła problemów zdrowotnych
5. Środowiskowe aspekty starzenia. Problemy psychospołeczne
6. Wielkie zespoły geriatryczne- upadki i zaburzenia lokomocji.
8. Opieka pielęgniarska nad chorym z otępieniem.
9. Postępowanie pielęgniarki w wybranych problemach geriatrycznych (depresja, demencja, zaburzenia słuchu, wzroku)
10. Formy aktywizacji osób w starszym wieku

- B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne ćwiczeń
<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie problemów terapeutyczno-pielęgnacyjnych pacjentów w starszym wieku na wybranych przykładach scenariuszy. 2. Plan poradnictwa w samoopiece pacjenta w starszym wieku na wybranych przykładach scenariuszy., opiekuna, rodziny <ul style="list-style-type: none"> • Postępowanie pielęgnacyjno-lecznicze u chorych z nietrzymaniem moczu i stolca. • Udział pielęgniarki w edukacji chorego z cukrzycą w starszym wieku. Profilaktyka wtórnych powikłań cukrzycy u osób starszych. • Problemy pielęgnacyjno - lecznicze chorych z demencją, delirium. Rola i zadania pielęgniarki w sprawowaniu opieki nad chorym. • Rola pielęgniarki w edukacji osób starszych z problemami zaparcí. • Zawroty głowy, zaburzenia równowagi – postępowanie pielęgnacyjno-lecznicze. 3. Jakość życia osób w podeszłym wieku. 4. Komunikowanie się pielęgniarki z osobą starszą. Zasady opieki nad osobą starszą. 5. Znaczenie aktywności fizycznej w utrzymaniu stanu zdrowia i leczeniu chorych przewlekle. 6. Metody oceny stanu odżywienia osób starszych – problem niedożywienia kaloryczno-białkowego.
Zajęcia praktyczne

1. Specyfika pielęgnowania pacjenta w starszym wieku. Przyjęcie chorego w oddział. Udział pielęgniarki w adaptacji chorego do warunków szpitalnych. Odrębności wieku podeszłego.
2. Kompleksowa ocena geriatryczna. Ocena stanu sprawności funkcjonalnej pacjenta w starszym wieku w praktyce pielęgniarskiej za pomocą stosowanych kwestionariuszowych narzędzi oceny w oddziale.
3. Metody oceny stanu odżywienia osób starszych.
4. Problemy farmakoterapii u osób starszych.
5. Opieka pielęgniarska nad chorym z otępieniem.
6. Postępowanie pielęgniarskie wobec chorego z nietrzymaniem moczu i stolca.
7. Opieka pielęgniarska nad chorym z cukrzycą. Zasady edukacji osób w starszym wieku.
8. Problemy kardiologiczne u osób starszych –zasady opieki nad chorym.

Zajęcia praktyczne w CSM

Pacjent standaryzowany, ocena stanu poznawczego pacjenta, profilaktyka upadku, upadek niekontrolowany

Praktyki zawodowe

1. Całościowe i indywidualizowane pielęgnowanie osoby starszej w domu
2. Całościowe i indywidualizowane pielęgnowanie osoby starszej w Domu Dziennego Pobytu
3. Całościowe i indywidualizowane pielęgnowanie człowieka w wieku geriatrycznym unieruchomionego w łóżku
4. Przygotowanie rodziny do opieki nad osobą starszą.

Samokształcenie

Przygotowanie planu edukacji zdrowotnej oraz materiałów w zakresie:

- poradnictwa dotyczącego przygotowania pacjenta (opiekuna osób starszych) do samoopieki (samodzielne działania podejmowane na rzecz własnego zdrowia tj. zdrowy tryb życia, samoobserwacja, przestrzeganie zaleceń lekarskich)
- opieki geriatrycznej w wybranych stanach chorobowych.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: opis przypadku, metody sytuacyjne, dyskusja dydaktyczna, praca w grupach

Zajęcia praktyczne: ćwiczenia praktyczne, pokaz, instruktaż,

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ZP, PZ, sam.)
D.W2., D.W3., D.W4., D.W7., D.W9., D.W10. D.W11., D.W12.,	Kolokwium	Wykład

D.W2., D.W3., D.W4., D.W7., D.W9., D.W10. D.W11., D.W12.,	Kolokwium	Ćwiczenia
D.U2., D.U22., K_Ko4, K_Ko5, K_Ko6,	Obserwacja w trakcie zajęć, studium przypadku, prawidłowe wykonanie zadania	Zajęcia praktyczne w CSM
D.U1., D.U2., D.U21., D.U22., K_Ko1, K_Ko2, K_Ko3, K_Ko4, K_Ko5, K_Ko6,	Obserwacja w trakcie zajęć, studium przypadku	Zajęcia praktyczne
D.U1., D.U2., D.U21., D.U22., K_Ko1, K_Ko2, K_Ko3, K_Ko4, K_Ko5, K_Ko6,	Obserwacja w trakcie zajęć, studium przypadku	Praktyki zawodowe
D.W2.; D.W9.; D.W11.;	projekt planu edukacji zdrowotnej oraz materiałów edukacyjnych	Samokształcenie

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład

Student jest zobowiązany do systematycznego uczestnictwa w zajęciach wykładowych oraz zaliczenia pisemnego kolokwium końcowego. Kolokwium końcowe odbywa się w formie testu jednokrotnego wyboru. Warunkiem zaliczenia testu jest uzyskanie co najmniej 60% punktów. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny (minimum 3,0) z zaliczenia każdego efektu uczenia się realizowanego w ramach ćwiczeń.

Kryteria oceny:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

Ćwiczenia

Warunkiem zaliczenia jest obecność studenta na ćwiczeniach, aktywne w nich uczestnictwo oraz zaliczenie pisemnego kolokwium końcowego. Kolokwium końcowe odbywa się w formie testu jednokrotnego wyboru. Warunkiem zaliczenia testu jest uzyskanie co najmniej 60% punktów. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny (minimum 3,0) z zaliczenia każdego efektu uczenia się realizowanego w ramach ćwiczeń.

Kryteria oceny:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

Zajęcia praktyczne

Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku szkolenia praktycznego dla danego cyklu kształcenia (I stopień)

Zajęcia praktyczne w CSM–zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku szkolenia praktycznego dla danego cyklu kształcenia

Praktyki zawodowe

Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku szkolenia praktycznego dla danego cyklu kształcenia (I stopień)

Samokształcenie:

Uzyskanie pozytywnej oceny z zakresu przygotowania planu edukacji zdrowotnej oraz materiałów edukacyjnych

Kryteria oceny:

- wykazanie wiedzy i zrozumienia tematyki z zakresu realizowanego przedmiotu, potwierdzających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się : 0-6 pkt.,
- klarowność opracowania tekstu – poprawna terminologia i język : 0-3 pkt.,
- prawidłowy układ tekstu : 0-3 pkt.,
- właściwy dobór literatury polskiej i zagranicznej: 0-3pkt.

Zaliczenie: Max: 15 pkt; Min. 9 pkt (60%); < 9pkt- brak zaliczenia

Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie pisemnego egzaminu końcowego w formie testu . Pytania egzaminacyjne jedno lub wielokrotnego wyboru oraz pytania otwarte.

Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na **60%** pytań egzaminacyjnych

Zakres ocen:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
GODZINY KONTAKTOWE	
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów:	
zajęcia teoretyczne (wykłady, ćwiczenia, ćwiczenia/ csm)	40
Zajęcia praktyczne/ Zajęcia praktyczne CSM	70/10
Praktyka zawodowa	80
Ćwiczenia kliniczne	-
Godziny kontaktowe poza harmonogramem studiów	

(udział w konsultacjach, zaliczeniach, egzaminie)	
udział w konsultacjach	2
udział w zaliczeniach, egzaminie	3
GODZINY NIEKONTAKTOWE	
wynikające z harmonogramu studiów - samokształcenie	25
godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, napisanie referatu, przygotowanie do zaliczeń, egzaminu)	10
SUMA GODZIN	240
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	8

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	80
zasady i formy odbywania praktyk	<p>Student ma obowiązek odbycia i zaliczenia wszystkich praktyk.</p> <p>Podstawą organizowania kształcenia praktycznego dla studenta jest umowa/ porozumienie pomiędzy Rektorem Uczelni a Dyrektorem Zakładu Pracy.</p> <p>Przebieg realizacji praktyk podlega udokumentowaniu . Nadzór nad przebiegiem realizacji kształcenia praktycznego sprawuje koordynator praktyk.</p>

7. LITERATURA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Roller-Wirnsberger Regina, Singler Katrin, Polidori Maria Cristina redakcja naukowa wydania polskiego prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis, dr n. med. Agnieszka Neumann-Podczaska: Geriatria : praktyczny przewodnik. Warszawa : PZWL, 2021.
2. Muszalik M., Kędziora-Kornatowska K.: Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku.

Warszawa: PZWL, 2018.

3. Geriatria : wybrane zagadnienia / red. Krzysztof Galus ; [aut.: Maria Barcikowska et al.]. - Wyd. 1, dodr. - Wrocław : Edra Urban & Partner, cop. 2017.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Stany nagłe : geriatria / pod redakcją naukową Katarzyny Broczek i Krzysztofa Jankowskiego ; [autorzy: Anna Basińska-Szafrańska et al.]. - Warszawa : Medical Tribune Polska, 2018.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej